

PRIVACIÓ DE LLIBERTAT I DRETS HUMANS

Butlletí bimensual del SIRECOVI

NOTA EDITORIAL

AUTOR: IÑAKI RIVERA BEIRAS

Just a punt de finalitzar aquest any 2020, des del Sistema de Registre i Comunicació de la Violència Institucional (SIRECOVI) de l'Observatori del Sistema Penal i Drets Humans de la Universitat de Barcelona, publiquem aquest nou número del Butlletí.

Aquest instrument de comunicació vol mantenir, en la mesura del possible, l'estructura dels anteriors i, en aquest sentit, publicarem sempre en primer lloc el relat, la veu, d'una persona privada de llibertat en la seva pròpia experiència carcerària. Això és particularment important a causa, d'una banda, a l'escassetat de mitjans on expressar-se i, de l'altra, a la dificultat intrínseca a la privació de llibertat per expressar a l'exterior les pròpies vivències de les persones preses.

El present número, a més, inclou un article escrit per Cristina Garés (integrant de l'equip de treball del SIRECOVI) relatiu a la problemàtica de l'assistència i atenció a la salut de la població empresonada, problemàtica sempre molt delicada i que en els temps d'afectació de la pandèmia a la presó, semblaria haver cobrat alguna atenció més gran (encara s'haurà de veure si és així en una perspectiva temporal més estesa).

Dues peces rellevants completen aquesta nova publicació: una és la relativa als Centres d'Internament d'Estrangers a Espanya (CIES) i la seva específica problemàtica en temps de coronavirus. (Continúa)

En aquest número:

- PRESOS SOCIALS: EXPERIÈNCES A PRESÓ
- INFORMES INVESTIGACIÓ MONITORITZANT LA PRIVACIÓ DE LLIBERTAT I L'ACTIVITAT POLICIAL DURANT L'EMERGÈNCIA DE LA COVID-19.
- PROBLEMÀTIQUES DE L'ATENCIÓ SANITÀRIA A LES PRESONS
- CIE'S I COVID-19
- RESSENYA: "SORTIR DE LA PRESÓ: UNA AVENTURA INCERTA. VOLUNTARIAT PENITENCIARI, VALOR DE LA SOCIETAT".

NOTA EDITORIAL

AUTOR: IÑAKI RIVERA BEIRAS

L'altra, és la relativa a seguir donant compte de la feina d'investigació i monitoratge permanent que el SIRECOVI realitza sobre les conseqüències de la gestió de la COVID-19 en els àmbits de privació de llibertat en les successives fases de tancament i obertures esglaonades dels règims penitenciaris derivats del/s Estat(s) d'Alarma.

Finalment, seguint també el costum de caràcter cultural dels números anteriors, hem inclòs també en el present, la recensió d'una obra, en aquest cas de la titulada "Sortir de la Presó", escrita per quatre voluntaris de l'associació Justícia i Pau que ens convoca a una important reflexió sobre aquest moment tan desitjat, però alhora tan fràgil i delicat com és el de la sortida en llibertat després de temps perllongats a presó.

No volem acomiadar-nos sense donar les gràcies als que sempre ens han donat suport, particularment en aquests últims dos anys en què hem estat atacats amb desqualificacions i denúncies penals per exercir el nostre mandat, que no és altre que el de visitar a les persones privades de llibertat que sol·liciten la nostra presència per documentar, registrar i comunicar situacions de violència institucional, és a dir, per intentar protegir les potencials víctimes d'aquesta violència. Especialment, volem agrair a l'Associació de Familiars de Presos de Catalunya que, al costat d'unes seixanta organitzacions socials de diverses parts del món, va proposar la nostra candidatura al Premi Nacional de Drets Humans que promou cada any l'Associació Pro Drets Humans d'Espanya. Després del respectiu procés de votació, més de 40.600 persones van donar suport la mateixa, que finalment ens va ser concedida. És un èxit col·lectiu, així ho sentim i ha de ser sobretot útil per renovar el compromís en la tasca de defensa dels drets humans de totes les persones privades de llibertat.

En això seguirem ara amb renovades forces!

Que el desig d'iniciar un bon any nou 2021, no es quedi a les portes de les presons i ens abracci a tots i totes ;!

Barcelona, 21 de desembre de 2020

PRESOS SOCIALS

Experiències a presó

AUTOR: E.

(...) Ahora hace 10 días confinaron un módulo ya que un interno dio positivo. No se realizaron test, sólo a los que quisieron voluntariamente y los tienen todavía aislados, tirándose cosas por las ventanas, compartiendo bandejas del resto de internos, etc. Los demás seguimos todos juntos en el patio, así que si hay algún asintomático ni se sabe. Medidas de seguridad, si los mismos funcionarios no las cumplen, vienes de otros módulos y se sientan a fumar; incluso lo que me parece más hipocresía que los mismos internos les den la mano. Eso sí, los recuentos se hacen con la puerta cerrada y a través de la ventanilla sintiéndote como un perro enjaulado.

LLEGEIX LA PEÇA SENCERA

Continuació de la investigació sobre la gestió de la COVID-19 als centres penitenciaris catalans i espanyols, i les vulneracions de drets fonamentals derivades de l'Estat d'Alarma.

AUTORA: SHEILA MARIN GARCIA

(...) Durant aquests darrers mesos hem continuat amb la publicació de nous informes. En els relatius a l'àmbit penitenciarí hem pogut estudiar la gestió d'una nova etapa dins de la pandèmia, (...) també hem publicat un informe relatiu a les vulneracions de drets fonamentals durant el període d'Estat d'Alarma inicial que es va viure arreu de l'Estat espanyol. En aquest estudi hem volgut centrar-nos, principalment, en aquelles situacions viscudes de violència policial, imposició de sancions administratives i vulneració de drets de col·lectius especialment vulnerables i/o criminalitzats.

LLEGEIX LA PEÇA SENCERA

Problemàtiques de l'atenció sanitària a les presons

AUTORA: CRISTINA GARÉS CALABUIG

Des de la posada en funcionament del SIRECOVI a l'any 2016 les peticions sobre aspectes relatius a la manca d'atenció mèdica són una de les temàtiques recurrents per les que contacten amb nosaltres les persones preses a les presons catalanes o els seus familiars. L'absència o el retard en l'atenció per part d'un professional mèdic, l'inexistent o deficient seguiment que es porta a terme d'alguns interns/es que pateixen certes patologies cròniques o malalties greus o l'absència d'informes mèdics que donin compte de les lesions que puguin presentar les persones preses com a conseqüència de les agressions que al·leguen haver patit, són alguns exemples dels continguts d'aquestes queixes (...)

Crida l'atenció que en una gran proporció dels casos gestionats pel SIRECOVI, les persones afectades pateixen algun tipus de malaltia mental, en molts casos trastorns mentals severos i/o patologia dual. Trobant-nos a més en el marc de les nostres visites amb que moltes vegades aquests perfils d'interns, els que en molts casos presenten tendència a autolesionar-se o fins i tot antecedents d'intents de suïcidi, es troben en departaments d'aïllament tot i que l'evidència científica demostrï que l'aïllament té efectes perjudicials sobre la psique de l'individu i pot arribar a produir l'aparició de patologies mentals o l'empitjorament de les ja existents. (...)

Es fa necessària una major inversió a nivell d'infraestructura i de serveis perquè el sistema sanitari sigui capaç de donar resposta a les especificitats que presenta l'atenció a la salut mental a les presons. No obstant això, des d'aquest Equip considerem que aquesta problemàtica s'hauria d'abordar adoptant mesures alternatives a l'empresonament per a aquest tipus de perfils d'interns i internes. Es fa necessari, per tant, promoure, des de tots els àmbits, una major utilització de les anomenades mesures de seguretat que recull el nostre Codi Penal, ja siguin internaments en centres hospitalaris, en centres educatius especials o en centres de deshabitació. (...)

LLEGEIX LA PEÇA SENCERA

Privació de llibertat per falta administrativa: què són els CIE's/Història del tancament i la vergonyosa reapertura en temps de pandèmia COVID-19

AUTORES: MARIANA ARAUJO I MAYA THOMAS-DAVIS DE TANQUEM ELS CIES

(...) En coherència amb la intenció de mantenir els immigrants en situació d'irregularitat i de sostenir l'existència d'un estat de control i de por per als estrangers, entre les novetats presentades per la llei enunciativa en el primer govern de PSOE havia la possibilitat de traslladar a un Centre d'Internament a un estranger arribat o resident a Espanya sense la documentació o tràmits administratius exigits per a la seva permanència de manera regular. Neixen així els Centres d'Internament d'Estrangers (CIE), un dels aspectes principals a l'hora d'analitzar la regularització de les polítiques migratòries a Espanya.

////////////////////////////////////

(...) El govern suposadament progressista ha triat, des del començament de la pandèmia, protegir els interessos del capital per sobre de la vida i la dignitat de les persones. Aquestes prioritats es manifesten en la maquinària de l'Estat que insisteix a seguir amb les deportacions, amb les batudes, amb el segrest dels nostres veïns en els CIE i entre reixes, per mantenir una subclasse de treballadors precaris per explotar, fins i tot davant d'una pandèmia mundial que ens ha recordat que ningú està segur fins que tots i totes ho estiguin, així com ningú és lliure fins que tots i totes siguem lliures.

LLEGEIX LA PEÇA SENCERA

RESSENYA:

"Sortir de la presó: una aventura incerta. Voluntariat penitenciari, valor de la societat." dels autors: Xavier Badia, Juli de Nadal, Roser García i Irene Monferrer.

AUTOR: IÑAKI RIVERA BEIRAS

L'obra que es comenta a continuació, elaborada per voluntaris de l'associació Justícia i Pau aborda una problemàtica decisiva i poques vegades compresa o mal compresa: el moment de l'alliberament, de la sortida en llibertat després d'un període de temps a la presó. I assenyalo com a mal compresa ja que, contràriament al que es pensa sense coneixement de la realitat penitenciària, aquest moment és d'una enorme fragilitat respecte de la situació que la persona alliberada passarà a viure.

La càrrega de l'experiència carcerària és molt profunda, l'estigma que la presó produeix és molt fort i l'etiquetament que el sistema penal i, en especial, el penitenciari configura en la subjectivitat de les persones que han patit un temps d'empresonament, deteriora la seva personalitat i dificulta en gran mesura el retorn a la societat extra muraria. Aquest "retorn" hauria de ser preparat molt abans que es produeixi. Podrien pensar-se, i experiències existeixen, en determinades intervencions alternatives a les tradicionalment aplicades pels sistemes penitenciaris. Podem pensar algunes en concret.

LLEGEIX LA PEÇA SENCERA

PRIVACIÓ DE LLIBERTAT I DRETS HUMANS

Butlletí bimensual del SIRECOVI

Comencem l'any 2020...

...i ho fem engegant projectes com la creació d'aquest Butlletí. Tant aquesta feina com tota la que desenvolupem des del SIRECOVI, la realitzem majoritàriament de forma voluntària. L'àrea de treball en què desenvolupem la nostra tasca és delicada i suposa denunciar i treure a la llum tot allò que suposi una crítica a l'*statu quo*. Aquesta tasca suposa una lluita constant i, moltes vegades, comporta conseqüències, personals, laborals i, inclús, penals.

Ara més que mai, en un context sociopolític com el que estem vivint, on les mesures d'excepcionalitat penal han esdevingut la norma, on la repressió i la criminalització de la dissidència política i la protesta ciutadana s'incrementen, on els abusos contra els més dèbils de la societat són perpetrats (i silenciats) des de la més fosca impunitat, creiem que una feina de forta denúncia social i la defensa permanent dels drets fonamentals de totes nosaltres és imprescindible. Per trencar amb silencis, amb abusos i foscors.

Per fer-ho, et necessitem més que mai.

Ajuda'ns a fer possible la nostra tasca. Qualsevol contribució és benvinguda.

Pots col·laborar amb el SIRECOVI fent una donació.

